12 Valakic akarnac ſiépeknec láttatni az teſtben, vgyan azonoc kénſieritnec titeket az környűl metélkedéſre, czac hogy à Chriſtus kereztiért, háboruſágot ne ſienuedgyenec.

13 Mert azokis az kic környűl metélkednec à töruént meg nem tartyác, de akariác hogy ti környűl metélteſſetec, hogy az ti teſtetec felől ditſekedheſſenec.

14 m Táuól légjen pedig én tőlem hogy ditſekedgyem, hanem czac az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſnac kereztibe, ki áltál nékem ez világ meg feſiitetett, énis ez világnac. n

15 o Mert az Chriſtus Ieſusban az környűl metelkédéſis ſemmit nem haſinál, ſem az környűl metéletlenſég, hané az vij teremtés.

16 p Es valakic ez regula ſierint iárnac, békeſég léſien azokon és irgalmaſſag, és az Iſtennec Izraélén.

17 q Ennec vtánna ſenki nékem bántáſomra ne légyen, mint én az WR Ieſuſnac belyegeit hordozom az én teſtemben. r

18 Az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſnac kegyelme légyen az ti lelketeckel atyámfiai, Amen.

r. Chriſtus belyegeinec nevezi az nyomoruſágokat, mellyket Chriſtuſért ſenuedet vala, mellyec az ő Apaſtalſágánac jelei valanac. Mint ha azt mondaná: ők kerkedgyenec az környűl metelkedésben, én az Chriſtus belyegeiuel.

m: Az hamis tanitockal egybe vetuen magát, azt mondgya hogy ő azokban az nyomoruſágokban gyönyörködic, mellyeket Chriſtuſért ſenued.

n: Az az, ez világ engemet meg vtál de énis ſemminec tartom ez világot.

o Okát mondgya miert tartya ez világot ſemminec. Mert à Chriſtusban czac az vy teremteſnec vagyon helye, egyebeket ſemminec kell tartani.

p: Az az, valakic ez tudomany ſierint tanitanac es iárnac, azokon légyen Iſten kegyelme.

q: Az az, ne bántſo engemet meg ſenki az Euangeliomnac tanitáſában haſſontalan delgoc felől való barſolodaſſal.

PAL APASTALNAC EPHESVS VAROSBA IROTT LEVELE.

ELSŐ RESz.

PAL, IESVS CHRIſtuſnac Apaſtala, az Iſten akarattya áltál, az ſiéteknec kic Epheſusban laknac, és az Ieſus Chriſtusban hiueknec.

2 Kegyelem néktec és békeſég az Iſtentől mi attyánktól, és az WR Ieſus Chriſtuſtól.

3 a Aldott az Iſten, és az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſnac attya, ki meg áldott minket minden lelki áldáſſockal, b meñyekben az Chriſtusban.

4 c Miképpen válaztott minket őbenne, d minec előtte ez világnac fundamentomi fel vettetének, e hogy legyűnc ſientec és fegyhetetlenec ő előtte à ſieretet által.

5 Ki válaztott minket, kiket fiaiuá fogadna az Ieſus Chriſtus által ő magában, az ő akarattyánac jó kedue ſierint.

6 Az ő diczőſéges kegyelmeſſégénec diczéretire, melyből minket ingyen, magánac kedueſecké tött amaz ſierelmesben.

7 f Kiben vagyon váltſágunc az ő vére által, tudni illic bűneinknec botſánattya, az ő kegyelmeſſégénec gazdagſága ſierint.

8 Mellyet nagy bőuſéggel köz-
lött

a: Az mi idveſſegünknec ſerző oka, az mi Wrunc Ieſus Chriſtus attya.

b: Az mi áldáſunc lelki és mennyei. vagyon pedig Chriſtusban.

c: Az mi lelki áldáſunknac kút feie az valaztás.

d: Az valaztas örőc időkben volt.

e: Az valaztaſnac vege, mi reianc nezue, ez hogy legyűnc ſientec, hogy legyűnc Iſten fiai, Iſtenre nezue pedig az valaztaſnac vege, az ő neuenec ditſéſege.

f Meg mondgya mi modon vagyunc kedueſecc Chriſtusban. Mert az ő váltſágánac erdemeiert Iſten à mi bűneinket meg botſátya.

lött velőnc, minden böltſeſéggel
és értelemmel.[g]
9 Meg ielentuén mi nékünc az
ő akarattyának titkát, az ő in-
gyen való ió akarattya ſzerint,[b]
melljet el rendele vala magában.
10 [i] Tudni illic hogy az tellyes
időnec el iöueſében egy teſtbe
ſerkeztetne mindeneket az Chri-
ſtusban, mind az kic mennyek-
ben vadnac, mind az kic ez föl-
dön vadnac.
11 [h] Abban az Chriſtusban (mon
dom,) kiben (mijs) az ſzentec köz-
zé ſzámláltattunc, miuel hogy vá-
laztattac vóltunc annac végezé-
ſe ſzerint, ki mindeneket czeleke-
ſzic az ő akarattyánac tanátſából.
12 Hogy mi legyünc az ő dicző-
ſégénec diczéretire, kic előſzer
hittünc az Chriſtusban.
13 [l] Kiben tijs hittetec minec v-
tánna az igaſſágnac beſzédét hal-
lottatoc vólna, tudni illic az ti id-
uöſſégteknec Euangeliomát, ki-
ben minec vtánna hittetec, meg
petſételtettetec az igéretnec ſzent
lelkeuel.
14 Ki az mi örökſégünknec zá-
laga mig az tellyes ſzabadſágba
bę helheztettetünc az ő diczőſé-
génec diczéretire.
15 [m] Annakokaért énis, mikor
meghallottam vólna az ti benne-
tec való hitöt, mely vagyon az
Chriſtusban, és minden ſzentek-
höz való ſzerelmeteket.

g: Iſten az ő kegyelmeſſéget közlötte mi velönc az Euangelium altal.
b: Az hiuatal ingyen valo mint az valaztas.
i: Mi vegre ielentette ki Iſten az ő akarattyanac titkat az Euangelium altal hogy tudni illic az Chriſtusban mindeneket egy teſtbe ſerkeztetne, mind à kic menybē valanac mikor Chriſtus teſtbe öltözénec mind az kic földön.
h: Azt mondgya hogy Iſten kegyelmeből az Sidoc előſzer el hiuattac, mikeppen hogy valaztattac volt az Iſten diczőſegere hogy hinnénec Chriſtusban.
l: Az pogányokrul azt mondgya hogy őkis az ſidoc vtan el hiuattatac azon Euangelium altal es az ſzent lelekkel meg be lijegeztettec az öröc eletnec örökſegenec el vetelenec bizonſagara, hogy mint az ſidokban azonképpen à pogányokban az Iſten diczőſege meg eſmertetteſſec.
m: Minec vtanna meg mondotta volna hogy Iſten az ő kegyelmeſſeget közlötte az Ephesumbeliekelis Itt immar azt mondgya hozzaioc valo ſzerelmöt ielentuen hogy ő erettec Iſtennec halakat ad, és könyörög, miuel hogy ſzükölködnenec az iſteni eſmeretben valo neuekedeſnelkül.

16 Nem ſzünöm meg hálákat
adni ti érötteteс ti róllatoc emle-
kezuén az én könyörgéſémben.
17 Hogy az mi Wrunc Ieſus
Chriſtuſnac Iſtene, az diczőſég-
nec amaz attya, adgya néktec az
böltſeſégnec és ielentéſnec lélkét,
az ő eſméretiben.
18 [n] Es az ti elméteknec meg vi-
lágoſitatott ſzemeit, hogy tudhaſ-
ſátoc mi légyen az ő hiuatalánac
reménſége, és az ő örökſégenec
diczőſégénec minęmő gazdag-
ſágy legyenec az ſzentekben.
19 Es az ő hatalmaſſágánac mél
toſágos nagjſága minęmő légjen
mi bennünc kic kiſzünc, az ő ha-
talmas ereiénec hathatóſága ſze-
rint.
20 Mellyet meg mutatot az
Chriſtusban mikor ötet fel tá-
maztotta az halálból, és helhez-
tette ötet az ő iob keze felöl men-
nyekbe.
21 Sóckal fellyeb minden biro-
dalomnál, hatalomnál, erőnél és
wraſágnál: és minden méltoſág-
nál melly neueztetic nem czac ez
világon, hanem az köuetközen-
dönnis.
22 Es mindeneket vetett az ő lá-
bai alá, és ötet tötte mindeneknec
felötte az Anya ſzent egy háznac
feieué.
23 Mely ő teſte, és tellyeſſége an-
nac à ki mindeneket bę tölt min-
deneckel.

II. Rész.

1 ES [a] titeketis, mikor az vét-
kekben és bünökben meg
hóltatoc vólna.

n: Vagy igy. Meg vilagoſituan az ti elmeteknec ſzemeit.
n: Az Iſten hatalmaſſaganac peldaiat az Chriſtusban mutattya meg.
a: Az Iſten kegyelmeſſegenec nagyſagat mutattya meg itt, egybe vetuen az mi nyomorult allapatunkat melyben ſzülettünc azzal az meltoſaggal melyre Iſten az Chriſtusba minket emelt. Azt mondgya pedig hogy meg holtac volt az bünben, mellyet azzal bizonit mert azokban iartunc.

2 Mel-

2 Mellyekben régen iártatoc,ez
világnac élete ſierint, b à feiedelē
ſierint,c kinec hatalma vagyon az
ęgen és az lelken mely moſt cze-
lekeſiic,az vakmerő emberekben
3 d Mellyekben mijs mindnyá-
ián forgodtunc az mi teſtűnknec
káuánſágában , azokat czeleked-
uén mellyec à teſtnec és à mi gon
dolatinknac tettzenec vala:és va-
lánc à haragnac fiai,mint egjebec
4 e De az Iſten ki gazdag az ir-
galmaſſágban, az ő nagy ſierel-
méből mellyel ſieretett minket.
5 Mikor az vétkeknec általa
meg hóltunc vólnais,éggjűt meg
eleuenitett minket az Chriſtus
által, kinec kegyelméből tartat-
tatoc meg.
6 Es éggyűt fel támaztott,és ég-
gyűt helheztetett menyben az Ie-
ſus Chriſtusban.
7 Hogy meg mutatná kőuetkő-
zendő időkben az ő kegyelmeſſé-
génec nagy gazdagſágit,az ő hoz
zánc való kegyelmeſſégéből az
Chriſtus Ieſusban.
8 Mert kegyelemből tartatta-
toc meg hitnec általa , és ez nem
ti tőlletec vagyon:Iſten aiándoka
9 Nem az tſelekedetekből,hogy
ſenki ne kérkedgyéc.
10 f Mert ő alkotuáni vagyunc,
kic teremtettűnc Ieſus Chriſtuſ-
ban,az ió czelelekedetekre , mel-
lyeket késiitett az Iſten hogy a-
zokban iárnánc.
11 g Annakokaért emlekezzetec
meg arról, hogy ti régen teſtben
pogányoc léuén,kic kőrnyűl me-
téletleneknec neueztettec vala, at
tól à ki neueztetic kőrnjűl metélt
nec , mely (kőrnyűl metélés) az
teſtben kęzzel léſien.
12 Hogy ti(mondoc) az időben
Chriſtusnélkűl valóc vóltatoc,
az Izraelnec tárſaſágától idege-
nec, és az igéretnec ſiőuetſégitől
táuól valóc, kiknec reménſégtec
nem vala,és ez világon Iſtennél-
kűl valóc valátoc.
13 h De moſtan à Chriſtus Ieſus-
ban,ti kic régen táuól valátoc,kő
zől valóc lőttetec,az Ieſus Chri-
ſtus vére által.
14 i Mert ő az mi békeſégűnc,
ki mind az kęt nemzetſéget ég-
gyé tőtte , és az kőzbe vetett fal-
nac válaſiát el rontotta.
15 Az ellenkezéſeket,az az,à pa-
rantſolatoknac tőruényét , mely
ſoc kűlső rend tartáſokban hel-
heztetett vólr,az ő teſténec álta-
la el tőrlőtte, hogy amaz kettők-
ből ő magába egy wy embert te
remtené,békéſéget ſierezuén.
16 Es mind à kettőket egy teſt-
ben meg engeztelne Iſtennec , az
kerezt fánac általa , az ellenkezé-
ſeket meg őluén az által.
17 k Es el iőuén hirdetet békeſé-
get ti néktec kic táuól(valátoc)és
azoknac az kic kőzel valánac.
18 Mert mind ketten ő általa va-
gyon menetelűnc egy lélec által
az atyához.
19 l Azért imár nē vattoc iőueué-
nyec,és ſellérec,hanē à ſienteknec
pólgár tárſai,és Iſtennec tſelédi.
20 m Kic fel epitettetec à Prophé-
táknac és Apaſtaloknac fundamē
tomán,melynec belső ſiegelet kő
ue az Ieſus Chriſtus. 21 Ki-

b: Ezzel azt ielenti hogy ő romlas kőzőn ſeges.
c: Az romlaſnac oka ez mert az őrdőg ſoralkodic raytűc mi uel hog az emberec nē akarnac Iſtennec engedni.
d: A poganyokbot, haſonloc az Sidokis az romlasbā,honnet azt hozza ki,hogy mindenec termeſzet ſerint vgy ſűletnec hogy meltoc legyenec Iſten haragiara.
e: Immar ſol az mi meltoſagonkrul,hog tudni illic az Chriſtuſnac erdeme altal az halaltā à megyrőlſola meg menekedtűnc és az őrőc életnec őrőkőſi lőttűnc, hogy ő vele ſoralkodgyunc. Es mind ezeket czac az Iſtennec ingyen valo kegyelmenec tulaidonittya Chriſtusban, mellyet hittel teſűnc mienke.
f: Okat mondgya miert nincen az igazulas czelekedetből, mert az io czelekedet az vyonnan valo ſűletesnec gymőltse, es az Iſten kegyelmenec reſzec.
g: Inti őket hogy az ő elebbi allapattyokat meg gondollyac, hogy az Iſtennec velec tőtt io tetemenyet inkab meg tudgiac becſűlleni.
h: Mind az Sidoc mind az poganyoc az egy Chriſtus altal engeztettetnec meg Iſtennec.
i: Ertelme ez mikeppen hog à Sidoc poganyokrul à Ceremoniac altal valaztatnac vala el. Azonkeppen moſt azt az gyepűt Chriſtus el tőrőlte, à kęt nemzetſeget eggye ſerkeztette mind ő magoc kőzt mind Iſtenelőt. Tehat az ki azokat az Ceremoniakat allattya, à Chriſtus kegyelmet hyaba valoui teſi.
k: Az Chriſtusnac kegyelme mind Sidohoz mind poganyhoz az Euangelium altal predicaltatic.
l: Az poganyoc az iduőſſegnec tarſaſagaba be vitettec, noha az előt idegenec voltac.
m: Az iduőſſegnec tudomannyat Iſten előſer à Prophetakra,az vtā az Apaſtalokra biza,mely tudomannac tzellia Chriſtus. Azert czac az az igaz anya ſent egyhaz mely eppitetic Chriſtuſon, vgy mint Iſtennec ſentelet lelki ház.

21 Kiben az egéßi alkotuány ßép
renduel rakattatuán, neuekedic,
hogy légjé Istenec ßent temploma
22 Mellyen tijs éggyütt velünc
epittettec, hogy legyetec Isten-
nec hayloka az ßent lélekben.

III. Réß.

1 ENnec a okaért vagyoc én
Pál az Iesus Christusnac
foglya, ti érőttetec pogányokért.
2 Mert ha hallottátoc az Isten
kegyelménec ſáfárlását, mely né-
kem adatott ti köztetec.
3 Hogy az Isten ielentés által,
nékem meg ielentette amaz tit-
kot, (miképpen ez előtt keués be-
ßéddel meg irám.
4 Melynec oluasásából meg ért-
hetitec, mitſoda légyen az én ér-
telmem az Christus felől való ti-
tokban.)
5 Mely titoc egyéb időkben
meg nem ielent az emberec fiai-
nac, miképpen mostan meg ielen
tetett az ő ßent Apastalinac és
Prophétáinac à ßent Lélec által.
6 Hogy az pogányoc örökös
társainc, és egy testec mi velönc,
és az ő igeretinec az Christusban
társáinc az Euangelium által.
7 Melynec én löttem ßolgáia
az Isten kegyelménec aiandoká-
ból, melly adatott nékem az ő
hatalmasságánac ereie ßerint.
8 Ennékem (mondom) à ßentec
között leg kissebnec, adatott ez a-
iándoc, hogy hirdetném az po-
gányoc között az Christusnac
végére mehetetlen gazdagságit.
9 Es hogy meg nilatkoztassam
mindeneknec, mitſoda légyen az
titoknac ſáfárlása, melly el röyte-
tett vala soc időktül fogua az I-
stenben, ki mindeneket terem-
tett az Iesus Christus által.
10 b Hogy meg esmértesséc most
az anya ßent egy házban, az bi-
rodalmaknac és hatalmasságok-
nac mellyec az égben vadnac, az
Istennec külömb külömb képpen
való böltsesége.
11 Az öröc rendelés ßerint, mel-
lyet ßerzett az mi Wrunc Iesus
Christusban.
12 Kiben vagyon ßabadságunc
és bizodalommal való menete-
lünc az ő benne való hit által.
13 Annac okaért kérlec hogy
meg ne restüllyetec az én ti érőt-
tetec való nyomoruságimért,
melly ti néktec diczőségtekre
vagyon.
14 c Ennec okaért meg haytom
az én térdemet, az mi Wrunc
Iesus Christusnac attya előtt.
15 (Melyről mind à menyekben
mind az földön való tellyes cze-
léd neueztetic.)
16 Hogy adgya meg néktec az
ő gazdag diczőségeért, hogy ál-
hatatoson erősödgyetec meg az
ßent lélec által à belső emberbé.
17 Hogy lakozzéc Christus az
hitnec általa az ti ßiueitekben.
18 Hogy à ßeretetben meg gyö-
kerezuén és fundamentomot vet
uén, meg tudhassátoc mind à ßen
teckel egybe, minémő légyen (az
Isten ió vóltánac) amaz ßélessé-
ge, hoßßúsága, mélsége, és ma-
gassága.

a: Miuel hogy az Apastalnac fogsagarol sokan gonoßal itelnec vala. Annac okaert ßol itt az ő Apastalsaganac meltosagarul, mellyet bizonyit az ő fogsaguual, nem hogy az neki gyalazattyara volna, és azt mondgya hogy ő nem czac Apastalla valasztatott hanem keual képpen à pogányoknac hiuatalokra rendeltetett, mely pogányoknac hiuatalokat Isten örökkül fogua el rendelte vala, noha el halaztotta az ő tanatsanac ki ielenteset.

b: Az pogany nepeknec hiuatalokban az Angyalok is lattyac az Istennec nagy sagos bölcses seget.

c: Inte ez előtt az Ephesusbelieket alhatatossagra itt azt mondgya hogy vgyan azon dologert ő is könyörög Istennec.

19 Es meg tudhaſſátoc az Chri-
ſtuſnac amaz ſzerelmét, melly
minden eſméretnél felljeb való,*d*
hogy bę tellyeſedgyetec az Iſten
nec amaz minden tellyeſségeig.

d: Az az, Ez vegre kiuanō mind ezeket nektec, hogy az Iſtenben legyetec tellyeſſec es tōkelletesec.

20 Annac pedig à ki végheret-
len bőséggel mindeneket meg
tſelekedhetic, fellyeb hogy nem
mint kériűc, vagy elménkbe bę
fogiuc.

c: Inti immar az hiueket, hogy egy ellyenec, mint illic az Iſten nec illyē nagi kegielmehez.

21 Ditsőség légyen az anya ſzent
egy házban, az Ieſus Chriſtus ál-
tal, minden időben, és mind örőc
kőn őrőcké, Amen.

b: Az ſzeledſegre int, melly vagyon egy maſnac gyarlóſaganac el türéſében.

IIII. Réſz.

1 KErlec azért titeket én ki
fogoly vagyoc az Wr-
ban, hogy iáriatoc vgy mint illic
az ti hiuataltokhoz mellyel hi-
uattattatoc.

2 *b* Minden alázatoſſággal és
ſzélidſéggel, és lelki kegyeſſéggel,
el ſzenuedvén egy máſt az ſzere-
tetnec által a.

3 *c* Igyekezuén meg tartani az
léleknec egyſégét, az békeſégnec
kőtele által.

4 *d* Egy teſt és egy lélec (vattoc,)
miképpen hog à ti hiuataltoknac
egy reménſégére hiuattattatoc.

5 Egy az WR, egy hit, egy az
kereztſég.

6 Egy az Iſten és mindeneknec
attya, ki mindeneknec felőtte va-
gjon és mindenekrec, és ti benne
tec mindentekben.

7 *e* De mindenikűnknec adat-
tatott az aiándoc, az Chriſtuſtól
adatott aiándokoknac mérteke
ſzerint.

8 Annakokaért mondgya: fel

c: Eggieſſegre int, mely à ſzent lelec altal vagyon.
d: Okat mongya, miert kell az egyeſſeget kōuetnōnc, tudni illic, mert iſtentől egi lelec altal egy teſtbe ſerkeztetuen, egi okat tiztelűnc egy hittel es egy kereztſeg altal nekiſzenteltetuen, egy diſőſeget remenlűnc.
e: Noha egy teſt vagyunc es azon egy Chriſtuſtol vadnac meny bōl az aiandokoc, mind az altal az aiandokoc kűlōm bezőc: mellet azert mond hogy minden meg elegedgyen az ō aiandokaual az zal eſſyen az egez teſtnec haſznara.
Pſal: 68.

ménuén az magaſſágba foguą
viué az fogſágot, és adá aiándo-
kokat az embereknec.

9 Hogy pedig fel ment, mit ſo-
da az, hanem hogy le ſzállot vól-
tis előſzer ez főldnec alſó réſzire?

10 Az ki le ſzállot, vgyan azon à
ki felis ment ſockal fellyeb min-
den ęgeknél, hogy mindeneket
bę tőltene. *f*

11 *g* Es ő adott némellyeket A-
paſtalokat: némellyeket pedig
Prophétákat: némellyeket pedig
Euangeliſtákat: némellyeket pe-
dig Páſztorokat és Doctorokat.

12 *h* Az ſzenteknec egy teſtbe va-
ló kőtőzéſekre, ſzolgálatnac mun
káiára, az Chriſtus teſténec eppi-
teſére.

13 *i* Míglen iuſſunc mindnyáián
az hitnec és az Iſten fiánac eſmé-
retinec egyſégére: (Míglen lé-
ſzűnc) tellyes férfiacká az meg
őrőkődőtt Chriſtus állapattyá-
nac mértéke ſzerint.

14 Hogy ne legyűnc többé gyer
mekec, kic habozzunc és ide touá
hajtaſſunc à tudománnac akarmi
ſzele által, az embereknec álnok-
ſágoc által, és álnokúl való el hi-
tetéſre meg rőgzőtt tſalárdſágoc
által.

15 Hanem az igaſſágot kőuet-
uén ſzeretetben, mindeneſtől fog-
ua neuekedgyűnc abban à ki fő,
tudni illic az Chriſtusban.

16 *l* Kitől az egéſz teſt, ſzép rend-

f: Mondgya hogy mindē egeknel fellyeb ment, mert az Iſtennec haza à melyről mōgya Chriſtus, hogy abbā ſoc haylekoc vad nac mindenegeknec felette vagyon, ez te remtet világō felyől. Tovabba mondgya hogy Chriſtus be tőlt mindeneket az ő lelkenec ereienel
g: Előſzer az egy hazi tiztekről emleke zic, mellyec kőzzűl nemellyec idő ſzerint valoc voltac, nemellyec vilag vegeig meg maradnac.
h: Az egy hazi ſzolgálatnac haromhaſznat mondgya.
i. Az egy hazi ſzolgalat mind addig tart míg ez vilagō elōnyes mind az ideig mely ben ez teſtből meg menekedven az tellyes tőkelleteſſegre iutonc.
k: Minec vtan ra meg monda hogy ne legyűnc gyermekec. Immar arra int hogy az igaſſagban neuekedgyűnc ſzeretettel, hogy tudni illic, az igaſſagnac eſmeretit egy maſſal kőzőllyűc.

 uel és

l: Ertelme ez. Miképpē az elő erő à fōtől à tagokra ſzall, es minden tagokrac taplalaſt ſzolgaltat, hogy à tagoc rendeſen, az egéſz teſt neuekedgyec. Azonképpen Chriſtus vgy mint fő minden renden valo tagokat taplal, hogy mind à tagoc neuekedgyenec, mind az anya ſzent egy haznac teſte.

uel és moddal egybe ſerkeztettetuén- és kötöztettetuén, mind az tagoknac egybe botſátáſa által, minden tagnac mértec ſierint való belſö czelekedetinec ereie által, az teſthöz illendö neuekedéſt véſzen magánac neuekedéſére az ſieretet által.

m: Immar az keresztyeni életre inti öket egybe vetuen az Iſtennec fiait azockal kic wijonnan nem ſzülettec.

17 m Azt mondom annac okaért és kérlec az WRban, hogy többé ne iáriatoc vgy, mint egyeb pogányoc iárnac az ö elméieknec hiában valoſágában.

18 Kiknec elméiec meg homályoſodott, és el idegenült azt Iſteni élettröl az ö bennec való tudatlanſág miatt és az ö ſiiueknec n keménſége miatt.

n: meg tanitot tatec vgy az mint meg tani tattac azoc az kic az I[illegible]

19 Kic minec vtánna az bünön való bánattól meg ſiüntenec, ö magokat adtác buialkodáſra, és minden tiztátalanſágnac nagy ſerénſéggel való czelekedetire.

o: [illegible] kel wijulnotoc nem tsac à mi az az gonoſz keuánſágokra, ha é elmetekben is, melly az leleknec leg dragabb réſze.

20 Ti pedig nem igy tanultátoc az Chriſtuſt.

21 Hogy ha ötet halgattátoc, és ö általa meg tanitattatoc az mint vagyon az igaſſág az Ieſusban. n

p: Mikeppen az ö emberen erti az gonoſz indulatokat [illegible]

22 Tudni illic hogy le kell vétkezni amaz régi élet ſierint való ö embert, melly meg véſi az czaláród gonoſi keuánſágoc miatt.

[illegible] az wy ſzületeſnec gyümölcſit.

23 Es meg kel vijolnotoc az ti elméteknec lelke ſierint. o

q: Az az, Iſten képpere és haſonlatoſágára teremtetet.

24 Es fel kel öltöznetec amaz wy embert, p melly Iſten ſierint teremtetett q az igaſſágra és az valóſágos ſient életre.

r: Az wy embernec egy ueban gyümölcſit ſzamlallya elö.

25 r Azért le vetuén à hazugſágot ſzollyon igaſſágot minden ember az ö felebarártyáual, mert egy máſnac tagai vagyünc.

26 Meg haragoztoké? ne vétkezzetec: az nap le ne mennyen az ti haragotokon.

27 Se pedig az ördögnec helyet ne adgyatoc.

28 Az ki oroz vala, többé ne orozzon: hanem inkáb múnkalkodgyéc czelekeduén az ö kezeiuel azt az mi ió, hogy légyen mit adni az kinec ſiükſég.

29 Semmi tiztátalan meg veſiett beſiéd az ti ſiátokból ki ne ſzármazzéc, hanem az melly haſinos éppitéſre, hogy kedues légyen az halgatóknac.

30 Es keſerüſéggel ne illeſſétec az Iſtennec amaz ſient lelkét, mellynec általa meg peczételtettetec à tellyes váltſágnac napiára

31 Minden mérges beſzed, hertelen való fel geriedés, harag és kiáltás, és káromlás ti közzületec ki vetteſſéc minden gonoſſággal egybe.

32 Legyetec pedig egy máshoz kegyelmeſec, irgalmaſoc, meg engeduén egy máſnac miképpen az Iſten is Chriſtusba meg engedet nékünc.

V. Rész.

1 LEgyetec annac okaért az Iſtennec köuetöi, mint ſieretmes fiac.

2 Es iáriatoc ſieretetben, miképpen az Chriſtus is ſierette minket, és adta önnon magát mi érettünc aiándékúl és áldozatúl Iſtennec, gyonyörüſeges illatozáſra

3 A paráznaſág pedig és minden tiztátalanſág auagy föſuénſég, in-

gyen

gyen se neueztesséc ti köztetec, mint illic az sentekhöz.

4 Es rútság, és bolond besiéd, és trágárság, mellyec nem illenec, hanem inkáb hálá adás.

vagy ekte lenség.

5 Mert ezt tudgyátoc hogy egy paráznánakis, auagy tiztátalannac, auagy főfuénnec ki báluány imádó, nintsen örökſége az Christusnac és az Istennec orsiágába.

6 Senki titeket meg ne tsallyon, hijába való besiédeckel, mert ezekért siáll az Istennec haragia az hitetlenségnec fiaira.

7 Annac okaért ne légyen ti néktec társaságtoc azockal.

8 Mert valátoc régen setétség, mostan pedig világosság az Wrban: mint világosságnac fiai vgy iáriatoc.

9 (Mert az léleknec gyümöltse minden jóságban, igaz tselekedetben, és igaz mondásban vagyon.)

10 Meg itéluén mi légyen kedues az WRnac.

11 Es ne légyen közösségtec az setétségnec amaz hasiontalan tselekedetiuel, hanem inkáb meg feggyétec azokat.

12 Mert az mellyeket ezec titkon czelekesinec, éktelen czac mondanijs.

13 De mindenec mikor feddetnec, az világosságtól meg ielentetnec, mert az világosság az, melly mindeneket meg nilatkoztat.

14 Annakokaért mondgya: serkeny fel te ki alusiol, és kelly fel az halálból, és meg világosodic te néked az Christus.

15 Meg lássátoc annac okaért mi módon ockal iáriátoc, nem mint bolondoc, hanem mint böltsec.

16 Arronis meg vegyétec az alkolmatosságot, a mert az napoc gonosioc. b

17 Annakokaért ne legyetec eztelenec, hanem meg értsétec mi légyen az WRnac akarattya.

18 Es meg ne résiegedgyetec à bornac miatta, mellyben buialkodás vagyon, hanem inkáb tellyesedgyetec bę sient léleckel.

19 Szóluán ti magatoc közt éneklésec és Isteni ditséretec által, és lelki énekec által, énekeluén és ditséretet monduán az WRnac siiuetekkől.

20 Hálákot aduán mindenkoron mindenekről az mi Wrunc Iesus Christusnac neuébe az Istennec és az attyánac.

21 Egy másnac engedelmesec legyetec Isteni félelemmel.

22 c Ti asiioni állatoc az ti siát Wraitoknac engedelmesec legyetec mint az WRnac.

23 Mert az férfiu feie az ő feleségénec, miképpen az Christusis feie az anya sient egy háznac: és vgyan ő meg tartóia az testnec.

24 Azért miképpen az anya sient egy ház aláia vettetett az Christusnac, azonképpen az asiioni állatokis az ő férieknec mindenekben.

25 d Férfiac sieressétec az ti feleségteket, miképpen Christusis sierette az anya sient egy házat, és ő magát adta azért.

a: Mondatic aron meg tud iuan ember à sent eletre valo alkolmatosságot mikor el tanoztattya azt az minemi alkolmatosságot adhatna az bünre, es attol karanalis meg valic.

b: Az napoc az gonosioknac mondatnac mert sok alkolmatosságot solgáltatnac à bűnre.

c: Az asiioni állatokat engedelmességre inti az ő Wrokhoz.

d: Az férfiakat inti hogy feleségeket sieressec.

176

26 Hogy azt meg ſientelné, meg tiztituán viznec fördeiéuel az igénec általa.

27 Hogy tenné azt magánac ditsőſégeſſé, tudni illic az anya ſientegy házat, melyben ne lenne macula, auagy ſiőmőrgőzés, auagy valami àffęle, hanem hogy lenne ſient és fegyhetetlen.

28 Vgy kel az férfiaknac ſieretniec az ő feleſégeket mint az ő tulaydon ſáiát teſteket: A ki ſiereti az ő feleſégét, ő magát ſiereti.

29 Mert ſoha ſenki az ő tulaydon teſtét nem gyülőlte, hanem inkáb neueli és táplállya azt, miképpen az Wris az Anya ſient egy házat.

30 Mert az ő teſtének tagai vagyunc, az ő teſtéből és az ő tſontaiból valóc.

Gen. 2. 31 Annakokaért el hadgya ember attyát és annyát, és ragazkodgyéc az ő feleſégéhőz: és léſinec ketten egy teſt.

32 Felőtte nagy titoc ez: ſióloc pedig az Chriſtuſról és az ő Anja ſient egy házáról.

33 Annac okaért ti kőzzületekis kiki mind az ő feleſégét vgy ſiereíſe, mint őnnőn magát: az aſzſioni állat pediglen meg láſſa, hogy az ő fériét betsülleteſſéggel tiztellye.

VI. Réſz.

a. Az magzatoknac az ő ſiüleikhőz való engedelmeſſégekről. 1 a TI magzatoc engedelmeſec legyetec az Wrban à ti ſiüleiteknec: mert ez az igaz.

Exod. 20. Deutr. 5. 2 Tiztellyed az te attyádat és az te anyádat, (melly elsõ parantſolat igérettel egyetemben.)

3 Hogy iól légyen te néked dólgod, es hoſiſiú életű légy ez földőn.

4 b Tijs attyác ne ingerlyetec haragra az ti magzatitokat, hanem neuellyétec őket az tudomáſiban és az Wrnac beſiédinec intéſibe. *b. Az attyaknac tiztekről.*

5 c Ti ſiólgác engedelmeſec legyetec azoknac à kic néktec Wraitoc teſt ſierint, félelemmel és rőttegéſſel, ſiiueteknec együgyüségéuel, mint az Chriſtuſnac. *c. Az ſiolgaknac tiztekről.*

6 Nem ſiem előtt ſiólgáluán, mint az kic embernec akarnac kedueskedni: hanem mint Chriſtus ſiólgai, ſiiuetec ſierint tſelekeduén az WRnac akarattyát.

7 Ió akarattal ſiólgáluán az Wrnac, és nem embereknec

8 Tuduán azt hogy mindenec az mi iót tſelekedtenec annac iutalmát véſiic az Wrtól, akar ſiólga légyen akar ſiabados.

9 d Tijs Wrac vgyan azonokat tſelekedgjetec ő vęlec, el hagjuán az fenyegetéſeket: tuduán hogy az ti Wratokis menybe vagyon, és hogy nintſen annál ſiemély válogatás. *d. Az Wraknac mimodon kell az ő ſiolgaikhoz magokat tartani.*

10 e Végezetre atyámfiai légyetec erőſſec az Wrban, és az ő hatalmas ereiében. *e. Int az hiueket hogy az ő lelki ellenſegec ellen, az lelki fegyuerbe fel őltőzzenec, és az ellenſeg ellen harczollyanac míg nem meg győzik azt.*

11 Őltőzzétec fel az Iſtennec minden fegyuerét, hogy meg álhaſſatoc az őrdőgnec álnokſági ellen.

12 f Mert ninſen nékünc tuſakodáſunc az vér és az teſt ellen, hanem az birodalmac ellen, hatalmaſſágoc ellen, ez világnac *f. Az a[illegible] ember[illegible] kell [illegible]*

Wrai

Wrai ellen, ſetétſégeknec vezęri ellen, az lelki gonoſſágoc ellen, mellyec az magaſſágba vadnac.

13 Annac okáért vegyétec fel az Iſtennec minden fegyuerét, hogy ellene álhaſſatoc ez veßedelmes időben, és mindeneket el végezuén meg álhaſſatoc.

14 Allyatoc annakokáért az ti derekatokat bę ővedezuén igaz mondáſſal, és fel őltőztetuén igaſſágnac mélly vaſába.

15 Az ti lábaitokat, az békeſégnec Euangeliumánac kéßületiuel meg ſaruzuán.

16 Annac felőtte à hitnec paiſát fel véuén, hogy amaz gonoſinac minden tűzes nilait meg ólthaſſátoc.

17 Az iduőſſégnec ſiſakiátis fel vegyétec, és az lelki fegyuert melly az Iſtennec beßéde.

17 Minden kéréſſel és kőnyőrgéſſel, kőnyőrőguén mindenkoron à ßent lélec altal, és vgyan azon dologban vigyázuán minden álhatatoſſággal és minden ßentekért való kőnyőrgéſſel.

19 En érőttemis hogy énnékem adattaſſéc ßólás az én ßámnac bátorſággal való meg nitáſában, hogy meg ielenthesſem az Euangeliumnac titkát

20 Mellyért kőuetſéget viſelec ez vaſs lánczoc kőzőttis: hogy (mondoc) az felől nagy bátorſággal ßólhaſſac à miképpen nékem ßükſég ßóllanom.

21 Hogy pediglen tijs meg tudgyátoc az én dólgaimat, és mit tſelekeßem, mindeneket meg ielent néktec az Tychicus az én ßerelmes atyámfia és hiw ßólga az Wrban.

22 Kit azért kűldőttem ti hozzátoc hogy meg tudgyátoc az én dólgaimat és meg vigaztallya az ti ßiueiteket.

23 Békeſég legyen az atyafiaknac, és ßeretet hittel egybę, az atya Iſtentől, és az WR Ieſus Chriſtuſtól.

24 Kegyelem mind azockal kic ßeretic az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſt az őrőcké való halhatatlanſágra, g AMEN.

g: Az az, kic az Ieſus Chriſtuſt ez igaz ßeretic hogy vegitrec halhatatlanſágot lollehet igis fordithatod, az kic ßeretic az mi Wrunc Ieſus Chriſtuſt tizta ßiuel.

PAL APASTALNAC PHILIPPI VAROSBA IROTT LEVELE.

I. Réſz.

1 PAl és Timotheus, Ieſus Chriſtuſnac ßólgai, minden ßenteknec az Ieſus Chriſtusban, kic vadnac Philippi városba, az Pűspőkőckel és Diáconuſockal egyetemben.

2 Kegyelem néktec és békeſég, az Iſtentűl mit Atyánktól, és az WR Ieſus Chriſtuſtól.